

PROGRAM PODPORY
**ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ**

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2018/19

Destinace (země, město): Polsko, Katowice

Jméno, příjmení: Mgr. Karolina Dohnalová

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav):
Uniwersytet Śląski, Instytut Filologii Słowiańskiej

Lektorát v Katovicích působí při Institutu slovanské filologie na Slezské univerzitě. Bohemistiku zde lze studovat na bakalářském i magisterském stupni, případně je nabízena jako volitelný předmět studentům ostatních filologií. V právě uplynulém roce probíhala výuka ve třech ročnících bakalářského studia a dvou ročnících navazujícího magisterského studia. Vzhledem k tomu, že v minulých letech studenti často odcházeli už po absolvování bakaláře, považuji tento fakt za úspěch. Konkrétní počty studentů ke konci letního semestru byly následující:

1. ročník – 9 studentů
2. ročník – 5 studentů (plus 4 další, kteří strávili celý rok na Erasmu)
3. ročník – 8 studentů
4. ročník – 6 studentů (plus 1 na Erasmu)
5. ročník – 8 studentů

čeština jako povinně volitelný předmět pro polonisty – 15 studentů

V letošním roce bylo vzhledem k velkému počtu studentů angažováno více bohemistů, než bylo v minulých letech obvyklé, pro následující akademický rok se však chystají změny. Dá se ale počítat s tím, že lektor bude mít na starosti většinu předmětů takzvané praktické výuky jazyka, která dohromady činí cca 17-20 hodin týdně. Ve všech ročnících vyučuje následující předměty (liší se pouze hodinová dotace): konverzace, poslech a čtení, gramatika, psaní, v 1. ročníku také navíc fonetiku a pravopis.

Mohu konstatovat, že ve výuce praktického jazyka má lektor hlavní slovo, což mu dává poměrně velkou svobodu v plánování výuky, ale také na něm leží velká zodpovědnost. To se projevuje už ve výběru učebnic, se kterými se bude v jednotlivých ročnících pracovat. Existuje totiž centrální sylabus pro všechny jazyky, jenž popisuje témata pro všechny semestry, ale tato témata ne vždy kopírují pořadí v učebnicích. Nakonec jsme v 1. ročníku kombinovali materiály (Poláci či obecně Slované – začátečníci jsou velmi problematická skupina na výběr materiálu, neboť jejich porozumění je již od první lekce na poměrně vysoké úrovni, zatímco gramatiku a slovní zásobu potřebují vybudovat od počátku s přihlédnutím k podobnostem/odlišnostem češtiny a polštiny), ve 2. ročníku jsme pracovali s učebnicí *Česky krok za krokem 2* od Lídy Holé a Pavly Bořilové, kterou jsem někdy ještě kombinovala s *Češtinou pro cizince B1* kolektivu Šnidaufová, Kopicová, Boccou Kestřánková, ve 3. ročníku s *Češtinou pro cizince úrovně B2* kolektivu Boccou Kestřánková, Hlínová, Pečený, Štěpánková a *Češtinou pro středně a víc pokročilé*, která sloužila jako základ i pro výuku studentů magisterského oboru. Snažila jsem se používat různé učebnice a materiály určené primárně pro cizince propojovat i s autentickými texty a nahrávkami, takže jsme během roku často pracovali s českým tiskem, články z internetu, reklamními letáky a také audiovizuálními materiály.

Lektor má na starost přípravu zkoušek, u kterých potom zkouší ještě s jednou osobou (většinou se jedná o kolegyni/kolegu, se kterou se podílel na výuce v daném ročníku), takže záleží na domluvě a vzájemné ochotě, jak si práci rozdělí. Zkouškové období trvá přibližně dva týdny a zkouška z praktické výuky by se měla přednostně odehrát již v prvním týdnu, což znamená velký tlak jak na studenty, tak na vyučující. V letošním roce jsme trochu pozměnili systém zkoušení – všech pět ročníků psalo písemnou část zkoušky jeden den, potom jsme měli několik dní na opravu a následně jsme během dvou dalších dnů postupně vyzkoušeli všechny ročníky ústně. Logistika prvního dne, kdy probíhá písemná část, je sice trochu náročnější a určitě je dobré tam být alespoň ve dvou, ale následné opravování už potom probíhá ve větším klidu.

Budova institutu v Sosnovci byla postavena v roce 2012, takže je velmi moderní a komfortní. Lekce probíhají v různých učebnách, z nichž některé jsou vybaveny technikou (reproduktory, PC, projektor) a do některých si musí lektor techniku, vypůjčenou v IT sekci, sám donést a zapojit. Velkým překvapením a návratem do minulosti pro mě ovšem byly křídové tabule ve všech učebnách, což je ale zdá se v Polsku běžné. Lektor má k dispozici také kabinet, který sdílí s dalšími vyučujícími, v mém případě téměř výhradně se slovakisty. Kapitola sama pro sebe je tisk a kopírování. Kopírovací kartičku jsem získala poměrně brzy, nicméně je stále třeba myslet na to, že potřebuju vlastní papír (na každý semestr lektori obdrží jeden balík, ale není problém si na sekretariátu obstarat další) a také najít volnou a funkční kopírku. Počítač v našem kabinetě, ze kterého se kdysi dalo i tisknout, se nakonec nepodařilo zprovoznit, takže jsem opět tiskla na vlastní náklady v univerzitním kiosku (paní Sylwie ze 3. patra se učí česky a každá návštěva tedy byla i příjemným rozhovorem) a následně kopírovala.

Aktivity nad rámec výuky jsou výhradně v režii lektora či jeho polských kolegů. Letos jsem však vzhledem k přesčasovým hodinám nebyla schopna připravit nic navíc. Studenti ale mohli v průběhu roku vyslechnout české přednášky na různá témata, o což se starali hlavně mí kolegové.

Lektoři se také účastní akcí na propagaci institutu. Opět je to na dobrovolné bázi a zrovna bohemistika zatím nedostatkem zájemců našťestí netrpí, ale mezi lektory panuje velká kolegalita a každý se tedy snaží něčím přispět. Velkou každoroční událostí je Slovanský den neboli SlavDan, při němž studenti propagují své jazyky u stánků, kde si zájemci mohou vyluštit kvíz, ochutnat tradiční jídlo nebo se něco dozvědět. Institut na tuto akce zve mimo jiné i studenty gymnázií, pro které jsou navíc připraveny ukázkové lekce jazyků. Proběhl také Den otevřených dveří, na který jsme se slovenskou kolegyní připravili česko-slovenský geocaching, a propagační akce v místní univerzitní knihovně. Míru své angažovanosti volí lektor sám a za sebe musím především vyzdvihnout ochotu studentů, kteří mi v tom hodně pomáhali, přestože z toho kromě dobrého pocitu nic neměli.

Z méně formálních akcí musím zmínit Druhý česko-slovenský retroples, který jsme se slovenskou kolegyní uspořádaly tentokrát v červnu. Naším cílem bylo seznámit studenty s hudební tvorbou, s typickými plesovými aktivitami a v přátelském duchu se s nimi po třech letech společné cesty rozloučit. Myslím, že to se podařilo a už se z toho pomalu ale jistě stává tradice.

Podmínky pro lektora jsou na Slezské univerzitě adekvátní. O pracovních podmínkách jsem se již zmiňovala, co se týče bydlení, lektor má bezplatně zajištěno ubytování v takzvaném Domě asistenta, což je budova na způsob koleje, kde má každý host či zahraniční vyučující Slezské univerzity k dispozici pokoj vybavený vlastním sociálním zařízením a malou kuchyňkou. Vybavení je sice poněkud „retro“, ale čisté a funkční, a celý objekt se navíc nachází ve velmi atraktivní části města. Do centra se dá pěšky dojít za 15 minut, na autobus do Sosnovce taktéž za 15 minut, ale do zeleně se dostanete už za 5 minut.

Jako velké plus pro lektora musím též zmínit možnost se zdarma účastnit dvakrát týdně kurzu polštiny na katedře polonistiky. Tyto lekce mají velmi dobrou úroveň, takže je možné z nich čerpat i inspiraci pro vlastní výuku.

Katovice-Sosnovec 31. července 2019

Mgr. Karolína Dohnalová